

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

09 octombrie 2015

Act nr. 135

Biroului permanent al Parlamentului Republicii Moldova

În temeiul art. 73 al Constituției Republicii Moldova și în conformitate cu prevederile art. 47 din Regulamentul Parlamentului se înaintează cu titlu de inițiativă legislativă proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

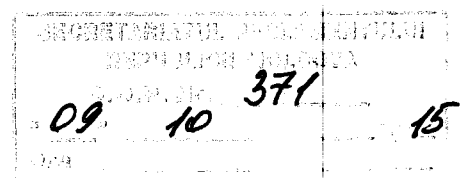
Anexe:

1. Proiectul legii – 3 pagini;
2. Nota informativă – 3 pagini.

Alexandr NESTEROVSCHI

Deputat în Parlamentul

Republicii Moldova

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. I. Legea ocrotirii sănătății nr. 411–XIII din 28 martie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr. 34, art. 373) cu modificările și completările ulterioare se modifică după cum urmează:

1. La art.11 punctual (2) litera b) se expune în următoarea redacție:

“b) o indemnizație unică în mărime de:

60 mii de lei pentru medici și farmaciști, care se achită după cum urmează:

14 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

20 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

26 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

și 48 mii de lei pentru personalul medical și farmaceutic mediu, care se achită după cum urmează:

12 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

16 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

20 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

2. La art.11 punctual (2) litera c) se modifică după cum urmează:

“c) compensarea lunară a costului a 60 kw/oră de energie electrică și compensarea anuală a costului a 2 metri cubi de lemne și a 2 tone de cărbuni, inclusiv în cazul încălzirii cu gaze.”

Art. II. – Legea asistenței sociale nr. 547 din 25.12.2003 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 42-44, art.249), cu modificările ulterioare, se completează cu un articol nou cu următorul conținut:

„Articolul 15¹. Înlesniri pentru asistenții sociali

Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate care se angajează, conform repartizării, în orașe și sate (comune), inclusiv în mun. Chișinău și Bălți, în primii 3 ani de activitate beneficiază de:

a) compensație a cheltuielilor pentru închirierea locuinței sau locuință gratuită acordată de autoritatea administrației publice locale;

b) o indemnizație unică în mărime de:

60 mii de lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar, care se achită după cum urmează:

- 14 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;
- 20 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;
- 26 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

48 mii de lei pentru absolvenții instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, care se achită după cum urmează:

- 12 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;
- 16 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;
- 20 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

c) compensarea lunară a costului a 60 kw/oră de energie electrică și compensarea anuală a costului a 2 metri cubi de lemne și a 2 tone de cărbuni, inclusiv în cazul încălzirii cu gaze.”

Art. III. – Legea culturii nr. 413 din 27.05.1999 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 83–86/ 401 din 05.08.1999) cu modificările și completările ulterioare se completează după cum urmează:

După articolul 18, se introduce Articolul 18¹ cu următorul conținut:

Articolul 18¹. Înlesniri pentru personalul din domeniul cultură și artă

(1) Absolvenții instituțiilor de învățământ superior universitar și mediu de specialitate de la specialitățile muzică; teatru, film, dans și arte plastice care se angajează conform repartizării, în orașe și sate (comune), inclusiv în mun. Chișinău și Bălți, în primii 3 ani de activitate beneficiază de:

a) compensație a cheltuielilor pentru închirierea locuinței sau locuință gratuită acordată de autoritatea administrației publice locale;

b) o indemnizație unică în mărime de:

60 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior universitar, care se achită după cum urmează:

14 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

20 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

26 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

48 mii de lei pentru tinerii specialiști absolvenți ai instituțiilor de învățământ mediu de specialitate, care se achită după cum urmează:

12 mii lei în termen de o lună de la data angajării în funcție;

16 mii lei la expirarea unui an de activitate în funcție;

20 mii lei la expirarea a 3 ani de activitate în funcție;

c) compensarea lunară a costului a 60 kw/oră de energie electrică și compensarea anuală a costului a 2 metri cubi de lemne și a 2 tone de cărbuni, inclusiv în cazul încălzirii cu gaze.

Art. IV. – Guvernul, în termen de 3 luni:

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

va adopta actele normative necesare realizării prezentei legi și va prezenta Parlamentului propuneri privind modificarea Legii bugetului pentru anul 2015.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Inițiativa legislativă prevede susținerea tinerilor specialiști care au absolvit o instituție de învățământ mediu de specialitate (colegiu) sau de învățământul superior din domeniul sănătate prin dublarea indemnizațiilor stabilite în 2006, precum și includerea altor două sfere importante din viața socială: asistență socială și cultură. Totodată la elaborarea Hotărârii Guvernului privind aprobarea “Regulamentului cu privire la Fondul pentru susținerea cadrelor didactice tinere” întru executarea art. 134 alin (5) și (6) al Codului Educației Republicii Moldova se vor opera modificări în conformitate cu proiectul de lege propus fiind majorate indemnizațiile unice pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ superior pedagogic de la 30 de mii lei la 60 mii lei și respectiv pentru tinerii specialiști, absolvenți ai instituțiilor de învățământ postsecundar pedagogic de la 24 mii lei la 48 mii lei cu respectarea tuturor celorlalte înlesniri prevăzute în lege, conform noilor modificări.

Măsurile și modificările propuse sunt destinate atragerii de resurse umane calificate, prin crearea condițiilor adecvate de viață și de activitate, ceea ce constituie o susținere reală a personalului din domeniul medicinei, asistenței sociale și din domeniul culturii.

Odată cu oferirea unui loc de muncă, condițiilor minime necesare de trai, tinerii devin motivați să muncească și să se dezvolte pe plan profesional. Republica Moldova are nevoie de tineri specialiști care să contribuie la dezvoltarea socială și economică a țării. Asigurarea unui loc de muncă dorit și remunerat corespunzător va oferi tânărului siguranță și capacitate de a se întreține de unul singur.

Se cere întreprinderea măsurilor radicale pentru stoparea migrației sau cel puțin micșorarea numărului tinerilor specialiști care aleg calea străinătății, prin identificarea unor fonduri și mecanisme suplimentare de salarizare și motivare pentru asigurarea unui trai decent acestora și familiilor lor.

Modificările în Legea ocrotirii sănătății au avut loc în anul 2006, perioadă de timp în care prețurile și tarifele au crescut în repetate rînduri. Motiv pentru care este necesară includerea modificărilor stipulate cât și introducerea altor categorii de tineri absolvenți în lista celor care ar putea beneficia de indemnizații și alte subsidii.

Deși începînd cu anul 2010 ponderea șomerilor înregistrează descreșteri de la an la an (2010–7,5; 2011–6,2; 2012–5,9; 2013–4,1; 2014–3,5) populația aflată la lucru sau în căutare de lucru în străinătate în anul 2014 a constituit 346,9 mii persoane, dintre care 57,7% tineri cu vîrsta cuprinsă între 15–34 ani. Aceste cifre, fiind în declin, totuși nu ne permit să spunem că problema angajării tinerilor în cîmpul muncii este una soluționată. Situația creată în țară nu-i mulțumește pe tineri în ceea ce privește posturile de muncă și salariile propuse.

Migrația forței de muncă, și aici facem referință cu precădere la absolvenții cu studii superioare și de înaltă pregătire, reprezintă o problemă gravă pentru R. Moldova. Cei cu studii superioare migrează pentru o perioadă mai mare de timp și iau în considerare stabilirea definitivă în alte țări, unde salariile sunt pe măsura competențelor și tinerii s-ar simți apreciați și valorificați. În primul rînd este vorba de cauza materială. Oamenii pleacă peste hotare fiindcă nivelul de remunerare în Moldova este mult mai redus în comparație cu țările dezvoltate.

În asemenea ritm, cînd tinerii pleacă și rămîn numai bătrînii, Republica Moldova riscă în scurt timp să se confrunte cu mari probleme demografice. Diferențele dintre mortalitate și natalitate se măresc an de an, iar aceste procese nu mai pot fi oprite.

Se presupune că pînă în 2050 populația Moldovei va scădea cel puțin cu un milion de oameni. De asemenea, Institutul Demografiei din Viena a prognozat, într-un studiu din 2014, că țara noastră va pierde 11% din populație. Aceste scăderi vor fi determinate de sporul natural negativ. Din an în an numărul nou-născuților scade din cauza tinerilor care pleacă.

În lipsa unor acțiuni concrete, dar și din cauza înrăutățirii situației economice în urma crizei din sistemul bancar, moldovenii continuă să părăsească țara. Situația a devenit și mai critică după ce leul moldovenesc s-a devalorizat. Astfel, în urma acestui declin a avut loc o majorare în lanț a prețurilor la principalele produse.

Actualmente este mai necesar ca niciodată întreprinderea măsurilor concrete la nivel național, pe plan multisectorial prin crearea oportunităților clare și atractive pentru specialiștii din domeniile enunțate mai sus, precum și a unui sistem de motivare a personalului, care ar include venituri decente, condiții adecvate de muncă și posibilități de promovare în plan profesional pe criterii obiective.

În ultimii ani R. Moldova s-a confruntat cu problema deficitului de personal competent, și această tendință este în creștere. Deși au fost oferite salarii mai mari pentru

a atrage lucrătorii medicali și cadrele didactice, insuficiența de cadre persistă în continuare.

Pe de altă parte neatractivitatea locurilor de muncă convinge tinerii tot mai mult să nu aplice pentru ele, ci să aștepte în continuare ceva mai bun. Perioada de așteptare, însă, adesea se soldează cu plecarea peste hotare, fie cu prelungirea procesului căutării pentru o perioadă nedeterminată a unui post de muncă dorit.

Atunci când tinerii sunt angajați în câmpul muncii, bucurându-se de condiții optime de muncă pentru a se dezvolta pe plan profesional, aceștia vor fi motivați să muncească pentru binele propriu și pentru cel al țării, asigurând astfel, un viitor decent și celor pe care îi întrețin.

Considerăm oportună extinderea măsurilor stimulatorii și asupra instituțiilor din mediul urban, deoarece situația privind asigurarea instituțiilor publice cu cadre nu diferă prea mult de cea din mediul rural. În acest mod tânărul specialist nu va suferi de nesiguranța în ziua de mâine și nu va accepta drept unica soluție părăsirea țării pentru a-și găsi un loc de muncă în străinătate.

Aspect financiar:

Achitarea indemnizațiilor se va efectua prin alocarea mijloacelor financiare din bugetul de stat prin intermediul ministerelor de resort, bugetul asigurărilor sociale de stat, fondurilor extrabugetare precum și din bugetele unităților administrativ-teritoriale și ale UTA Găgăuzia, în condițiile stabilite de Guvern.

Totodată cheltuielile suplimentare ocazionate de punerea în aplicare a prezentului proiect de lege vor fi acoperite din contul mijloacelor fondului de rezervă a Casei Naționale de Asigurări Sociale.

În acest context, considerăm oportun și necesar susținerea și aprobarea prezentului proiect de lege.

Alexandr NESTEROVSCHI

Deputat în Parlamentul

Republicii Moldova